

Középutcza, STEIN J. könyvkereskedése.

mind szélessége alig 120 □ öls, mind társasága miatt, a gyermekek sáros ösze s zordon teli napokban oly messze nem járhatnak (s ez ugy is van). Bizottmányt nevezett ki a gyűlés, a mely minden áron vagy a két kis telkeket cserébe vagy pénzzel megvoldta telket szerezzen. El is próbált mindent: de még sem sikerült, mit meghallván, nagy örömmel felhasználtam az alkalmat azon édes reményben, hogy most sikerülend, rögtön egy a falu közepén mintegy 800 □ öls, délnek a legszelbeben fekvő első osztály minőségi curialis telketem a rajta levő házzal az eklklésia két kis telkével való cserébe minden pótlás nélkül felajánlottam, s azonnal a rector által, a t.pap nem levén itthon, az insp. curator urnak megíztentem. Nem a legjobb kedvére esett, a következőketvén, miszerint én haszonleséből is szem ajánlatomat felhívatam, mindazáltal e tárgyban gyűlést tartott, hol egy jelenvolt birtokos társ bámulatára nem egészen ugyan, de módosítással megbukott ajánlatom, az insp. curator ur lágy melegsége s részvételemsége miatt. Több eklklésiai tag megjedvén, ekkor kárát látva az oskolának, számszerint 15-ön egy kérést írtak alá, az insp. curator urhoz benyújtották egy újabb gyűlés összehívásáért, teljes meggyőződésben levén a csere fogadottasítása iránt; a curator ur a kívánt gyűlést összehívta április 10-én mint máskor és mindig a maga házához, (mert hiszen a bagoly ur a maga házához, példabeszéd), magam is mint indítványozó, a közjóért minden személyes érdeket háttérbe szorítva, megjelentem, rövid beszédben felfejtettem, példákat elősorolva a tanulás, mivelődés és haladás korszerű és üdvös gyűmölését igyekeztem a közjóra s tulajdonképpen saját gyermekeik javára buzdítani, serkenteni s felvilágosítani; de mindhiában, mert a sokszor említett insp. curator ur már megszokott s hallottot notája szerint elősorolta a csere káros voltát, mivel ha a falu végére építik az oskolát, a másik kis telkekből mily szép jövedelmet adhat az eklklésziának, míg a csere által csak az oskolatanítónak szerzünk kényelmet s hasznot semmit, jövedelemre van szükség, nincs pénz, pedig kevés nappal ezéltt határozatták, hogy pénzben is vegyen az eklklésia telket, sőt engem is kínáltak. Ilyen anyagias beszédre a curator urnak a jelenlevő tagok meghaszonlani kezdtek, míg nem szavazatra került a tárgy felélti határozat. Ekkor látta a curator ur bizonyon nem tréfa, minden módhoz hozzá fogott, hogy a szavazókba félelmet öntsön; szokmányoknál s kezdőknél fogva jól szemökre nézve, rángatta s taszigálta jobbra-balra szavazás alatt, a helyett, hogy elnöki székét elfoglalt volna, egy kilencz tagot számláló család apát, cselédi minőségéért a szavazattól el akart maga tekintélyénél fogva zárni, míg saját kérészt, mint cselédjét, véleménye támogatására szabadon szavaztatta; egy más eklklésiai tagnak oly időbeli tényeket hozott és lobbantott szemére, a gyűlés méltósága ellenére, a melyekre minden hazafi s maga a királyi kegyelem is fátyolt borított; a helybeli pap és rector szavazat-jogtalanoknak nyilvánította, míg a t. pap a szent zsinat határozatánál fogva mind magát, mind a rector jogosultnak nyilvánította, szavazott is az igazügy mellett, a rector pedig, mint a gyenge színész lámpalázt, trémát kapott s nem mert szavazni; végre így is, úgy is a curator ur a cserét mégis megbuktatta. Ekkor lett aztán az igazi kiűrés, voltak, kik a falu végére építendő oskolaház építésétől magokat merőben elvonni s segedkezeket nem nyujtani nyilatkoztak, apró hat-hét éves gyermekeiket oda nem hordhátván; az ilyeneket az insp. curator ur megkötetés ígérétével elnémította (hiszen friss emlékeztetőkben van, hogy valaha szolgabírájok volt s hátha?) Volt, ki erőszak esetében válását elhagyni nyilatkozott, ezt a curator ur egy laconicus tessék felelettel elutasította; a gyűlés végével az insp. curator ur daczból, vagy miből maga tudja, az eklklésziának adományozott a falun kívül egy sterilis oldalban, közvetlen a czigányok temetője szomszédságában levő pusztá kis telket, pásztori vagy hajtói ház számára, mit egy lassu hang a gyűlésben megköszönt; a második az enyém, hogy köszönetet mond, ámbár hogyha azt az eklklésia békeríti, opus superat materiam, de mégis ezzel több az eklklésiai birtok, s miután kéréssemre megígérte a curator, hogy ezután a gyűléseket a papi háznál vagy a templomban fogja tartani, a gyűlés eloszlott.

de meghagyta a tagok közt az ingerültséget és elégedetlenséget.

Az igen becsültes számadó curatorunk lemondását jelentette, azon nyilatkozattal, hogy ő fél a következőkkel, a csere mellett nem érven szavazni. Nem akarom tovább terhelni a t. szerk. utat, s elhallgatom a templom fedettségét, elhallgatom a torony vagy is harangláb életveszélyével fenyegető állását, el az ajtók, ablakok és mennyezet rosszát, el a templom nem takarítását és még sok mindent, mi mind az inspector curator ur lágy melegsége, részvétele, s hogy azt mondjam, hanyagsága következménye. Tétéleim ennyi személyre hivatkozva eléggé bizonyosok, ha itt vége lenne mindennek; de miután látom és hallom az ingerültséget jobban-jobbán kitörni, hogy több rossz és kellemtelenség ne következzen, nem a csere létesítéséről, a mivel tökéletesen s végképp felmondam, hanem a történeti kinyomozására a béke, a csend és a nyugalom helyreállítására, az iskolaház hóvá és célészterilegi építés elhatározására, az insp. curatur ur elmozdítására, hiszen ugy sincs reá semmi szükség, levén becsültes számadó curatorunk, s szeretett papunk a gyűléseket vezetheti helyesebben és csendesebben, így minden érdek nélküli független bizottságy kiküldésére felhívom és felkérem a tisztelt pap elöljáróságát, maga kebeléből egy részrehajlatlan, független bizottságyt kinevezni s kiküldeni, a mely itt a helyszínen bővebb felvilágosítást és meggyőződést szerezve, intézkedéseit s határozatát megtehesse, addig is az iskolai építkezés ne hogy károsan tétessék, betiltatván.

Végül hiszem és el is várom, hogy a sokszor említett insp. curatur ur maga lehető czáfolatát megtegye, s minthogy én nem polemizárok folytatni, hanem száraz tényeket állítottam elé, nem fogok felelni a várt czáfolatra, bár milyen is legyen az, nyilvánítom, a határozatot feltétlenül a nyomozó bizottságyra bízva, mely hiszem világ eleibe kerülend s akkor elég tisztában lesz az igazság; teljes tisztelettel maradván a t. szerkesztő urnak alázatos szolgálja

Inczédy Zsigmond.

Vajda-Szentivány, mart. 24.

Tagadhatatlan, hogy a vidéken is esnek nevezetes dolgok, de hogy az olvasó közönség még sem ismer, ez is való. Most közelebbről is, azaz mult febr. hó 18-án, a vidéki magyar olvasó társaság gyűlést tartott Szász-Régenben, s meghatározta B. B. J. elnöklése alatt a folyó évi szabályokat. A részvény 2 forint lett. A rendes év augusztus elejéig veendő kezdetű. Könyv- és pénztárnokok nevezettek ki stb. Ez alkalommal több jeles adományozások is könyvekben tétettek: nevezetesen beresztelki segéd pap Nagy Albert 50 frtot, feltételeken szolid könyvek bevásárlására, egyedül ajándékozott az egyetnek. Nemde bízott jele ez mind annak, hogy az olvasó-egylet e vidéken élhet, s csak az ár, hogy ennek vezetői nemhogy másként, de lapban sem szokták közölni szándékaikat; mintha bizony ezt egy vidéki nadragós embernek magától tudni kellene. Magam is most tudva meg, egy felszólítással foglalkozom ismeretseim körében, és remélem, hogy az egyetnek szaporított részvényesek által így eredményes szolgáltatást is tehetnek; s mert bár mint legyünk kikerültetve, ez üdvös cél elmozdítására tolakodva is hatni akarunk, mire ismert vidéki barátainkat ez alkalommal együtt fel is hívom!

Térve az anyagiakra: A tutajozás kevés ideig megindult, de megint megállt, miután a gátakon víz hiánya miatt tutaj nem mehet. E marosmelléki vidék leginkább várja mindezek előtt a Maros regulázását, mert minden egyéb reményéből kifogyva, csak a tutajozás által hiszi, hogy segítve lehet. A tavaszi időjárás egyébiránt szépen ígér; a vetések mindenfelé szépek. Ideje is, hogy ránk derüljön valaha!

— r —

Homorod-Szt.-Pál, apr. 6.

Mind a társadalmi, mind az egyéni jólétnek az ész és pénz főfaktorai. Az első közvetlen a természet ajándoka, mit mivelés által értékesítünk; az utolsó, mely által testestül meg amannak gondolatai, csak annyiban, mennyiben a bányák gyomrában, kender földjeinken, avagy tágasb értelemben gabona mezeinken terem; tehát az embernek kell előállítani. Előállítás is vajmi sukba kerül, de hát még a természetnek értékesítése; mert mint a deszka még nem asztal, a réz még nem pénz, a kender nem bankó, szintugy a nyers termények is csak eladás által értékesíttetnek. Ez pedig a mostani időben nagyon nehéz, mert terményeinket háromnegyszeri meghordozásra is alig tudjuk csekély áron eladni. Azonban az adöxecutio nyakunknak, az életnek más szükségletei is nyomorgatnak. Mit tegyünk tehát? A lehető legszűkebb korlátok közé kell szorítanunk kiadásainkat, melyeknek alkalmasint legnagyobbakat

a változó divat szerinti öltözködés teszi, mely nálunk a pénzt csak negatív értelemben szaporíthatja. S már e pár tételbeni bevezetés után szóljunk a homoróvidéki divatról, mely, előre kijelentem, a párisival éppen nem testvér, de nem is rokon, minthogy ennek kitűnő rossz oldala, a költségesség, amabban csak kis mérvben fellelhető.

Ugyanis, uraiknak nagyobb réze a télen bázál szőtt szürke vagy fekete gyapjú felső öltönyt és nadragot viselt, s mondhatom oly jól állott, mintha azok a szürke és fekete kelmék valamelyik külföldi gyár gyártmányai lettek volna. Ez volt a mi téli divatunk, s ezzel jövőre is megmaradunk, mert a cél mind tartósság, mind a test melegségének megőrzésére sokkal inkább el van érve, mint a külföldi szövetekkel, e mellett kiadásunk is jóval kevesebb. S hát a nyári divat már mi lesz? — kérdi talán az olvasó. Székely osztván székely gazdasszony által szőtt szürke vászon, mely az eddig divott gyenge muskavásznál jóval föltűmulja. S hogy e dicséretes szürkevászonnak mi az előállítási módja, azt is a kísérletet tenni akarónak örömmel elmondom. Egyszerű az egész, a matolláról le vett fonalat nem félérték meg, hanem a szokásos meglágyítás után megszövik, s így a szürke fonat csak szürke vásznat adhat. A fonalnak természetes állapotában megszövéseben kettős a nyereség, mert a szálak el nem áztatva sokkal keményebb, de szürkibb vásznat is adnak, s igen természetesen a különböző tárgyakkal érintkezésnek nyomain sem lesznek oly észrevehetőek, mi ismét a gyakori mosást nélkülözi. Valóban e szürke vásznat nyári ruhának bármelyik is nagyon ajánlhatom. Hiszem, hogy a mütárlára valamelyik derék gazdasszonyunk küldend egy pár singet, ott aztán akárki meggyőződhetik a mondottak valóságáról. A minden szép, hasznos és jó iránt lángoló derék székely gazdasszonyok pedig éljenek sokáig! Leleményes eszöknek sikerüljön sok olyat feltalálni, mi nemzetgazdasági tekintetben figyelmet érdemeljen! Azonban akkor lennének ám még igazán dicsérendők, ha azt a szép és tartós „székely szőtttest“ még nagyobb divatba hoznák, mint most a hogy divik. Egyébiránt hallottam is már egy alakulandó egyettről, melynek czélja az öltözködés egyszerűsítése. Majd milyen örömmel közlendem én ennek szabályait!

Azoknak, kiknek csak az a divat, melynek istene Frivolité, főpapja Capriccio, temploma Páris, hiszem, hogy érdeketlen közlök sem; azoknak pedig, kik a nemzet emelkedésén részben a nemzetgazdaságot látják, remélem nem tetszik haszatlannal elvesztetgetnem az a pár perecz, melyet közlésem átolvasására fordítottak; sőt feljogosítva érzem magam arra az édes reményre, hogy a józanabb rész szeretné hazánknak minden vidéken ezt a divatot tenni uralgóvá, mert ebben tagadhatatlanul nagy haszna lenne az egyeseknek, s ezek által a nemzetnek. Öltözzünk különösen mi vidékiek hön kelmékbe! Ne csábítson el az idegen divat fényes bölesége, ugy is ha jön a temetkezési nagy nap, nem tudunk neki méltó sirt ásní, azaz nincs öszertünk!

Sándor Lajos.

Sajómentén, apr. 10.

T. szerk. ur! Nem tudom ki, de igazságos, történetileg hű és szakavatott cikksorozatot közöl becses lapjában, ezen czím alatt „A vallás hatalmas tényező a népek történetében.“

Nem lehet tagadni, hogy a vallás, a folytonos háborukat leszámítva, a legártalmasabb hatást gyakorolta nemzetiségünkre, és még egy más eszt is, melyet hogy cotteriat ne serecsk, ezennel elhallgatok. Csak az a fájdalmas különbség van a vallás és háboru okozta nemzeti veszteség között, hogy míg a háboruban elesteket vigasztaló reménnyel a jövőbe eltemettük, a vallás által töltünk elszakított tiszta székely és os magyar véreinket, mint élőket öntudatlanul más táborban seregelve kell látunk; nem de írónia ez a sorsnak, pedig feltétlenül igaz!

En a Sajó, Beszterce és Szamos vízei eredetéhez közel születtem, nevedtem, s már felszázaddal vállaímon gyermekii illusioktolt menten élek, s hiteles okmányokból, de a legújabb hivatali összeírásokból is ki tudom mutatni, hogy a Torda, Kolozs, Doboka és Belső-Szolnok vármegyékben élő, magukat oláhoknak valló, és bona fide annak is ösmérő, magyar és székely rokonaink, nem oláhok, hanem a vallás és más a régbí institúciókban rejtett okok miatt elszakadt testvéreink.

A nemzetiség minőségét nem annyira a nyelv, mint a vezetéknév fejezi ki, hiszen ott van a példa erre a németül beszélő francziákban, és francziául beszélő németekben; de azért mindenik azt mondja, hogy franczia vagy német, vagy itt van nálunk Hunyadmegyé az oláhul beszélő magyarjaival; ha a nyelvet elvesztettük is, a vezetéknévet szűzadokon át megtartjuk, ez bizonyos! Es ebben fekszik az én megdönthetetlen állításom,

hogy jelenben Erdélyben legalább 5 százezer magyar és székely él, ki anyai nyelvét nem érti, s magát oláhnak lenni hiszi.

Tisztelt barátom, nem mesét beszélek, imé szemmel láthatólag és kézzel foghatólag tartunk szemlét felettük, igen az elvesztett testvéreket szemeljük ki, kik nevei után oda levén írva, hogy Todor, Juon, vagy Chirilla, azt hogy oláhok, szólítsuk tehát néven őket: Ardányi, Andrási; Borodi, Bogdán, Bozser, Bot, Boda, Bajas, Bánat, Bakas, Bucsu, Biró, Botos, Bartos, Bámbor, Beres, Bor, Barabás, Butsi, Bartha, Bránya, Bán, Bencez, Buzugány, Boncez, Bors, Baróti; Csorba, Csonka, Csizsár, Csaloika, Csálány, Csontá, Csont, Csizmás, Csuka, Csath; Dances, Dorgó, Dipsay, Dán, Dané, Darabant; Eremy; Ferencz, Faragó, Fekete, Farkas, Forduly, Fogarasi, Fejér, Fejszés; Gernyeszegi, Gondos, Gergely, Gábor, Görög; Hatházi, Hangos, Hangó, Haragos, Hosszu, Huszár, Horgas, Hábor; Iván, Ilmér, Ilyés; Kozma, Kornis, Kiss, Kocsis, Kutos, Kendi, Kúrtós, Kormos, Köhéri, Kurucz, Király, Kurta, Kádár, Kabós, Kabus, Kulesár, Katona, Körtvekapui, Kray, Király; Lakatos, Lakatos, Lőrincz, Lédári; Magda, Markos, Mészáros, Markó, Mégyai, Mester, Mirce, Magoss; Oláh, Orbonás, Orosz; Pap, Puskás, Puy, Puky, Porkoláb; Rákóczi, Rákos, Rajta, Rabb, Ramonczai; Szabó, Szgyártó, Sovágó, Sütő, Sinka, Szász, Szakács, Sipos, Székely, Surár, Szóts, Szűcs, Sándor, Sajka, Sáfár, Söházy, Saba; Tankó, Tatár, Takács, Torna, Tóth, Tompa, Tornya, Téglás, Timár, Táska; Zugó, Zoltán; Jánosi, Józsa; Varga, Vajda, Veress, Vizi.

148 magyar családi név, melyet hirtelenben a kezeimnél levő régbí és újabb okmányokból, conscriptiókból, s t. e.-ből kiszedtem, de kérem egy érteni, hogy ezen családi neveket száz meg száz magukat oláhoknak hívó családok viselik, és hogy ezen sorozat a valósághoz képest ugy áll, mint egy a százhoz.

Egy ezen alapon dolgozandó statisztikai kimutatás, sok tévedésnek vetné végét.

Részletezzünk, p. o. hogy veszi ki magát: Ardányi Spiridon, Borodi Chirilla, Csorba Todor, Dorgó Akszintye, Fejszés Pantylimon, Gondos Juonás, Haragos Pável, Ilmér Gyorgye, Király Sofronie, Markos Gligorás, Orbonás Gavril, Puky Jozsip, Rákóczi Andrei, Székely Denyle, Tompa Alexa, Zoltán Flora, Vajda Isztraty, és így tovább; hiszen így az egész országból lehet oláhok csinálni, — fájdalom, mi vagyunk az okai!!

Többeket ismerek az oláh értelmiségből, kik családi nevükön fogva magyarok, vagy székelyek (Baricz, Orbonás, Fekete, Vajda, Dorgó, Angyal, Csüpe, Rácz, Papfalvi, Miháli, Mánfi, Déak, Mészáros, Fogarasi, Elekes, Nemes, Faragó, Nyulasi, Erdélyi, Tárca, Hosszu, Tóháti, Petri, Nagy, Kiss, Fodor, Trombitás, Basa, Csókás, Kendi, Kozma), és itt a sors ironiája, hogy éppen született véreink az ellentétű agitatorok. Ezek vagy azt hiszik, hogy ők valóságos oláhok, tehát bossássunk meg nekik, mert hisz övék a menyneknek országa; vagy tudják eredetüket, és csak opportunitás kedvéért vallják magukat oláhoknak, akkor tessék megfelelő jellemző epithont találni számukra, én a mit tudok álltam alkalmazni *).

En, ki mint ön is, székely vagyok, a hirtelenben elősorolt nevek közt legtöbb székely eredetű találok, de nagyrészen van azok közt a magyar elem is képviselve.

Megrám tehát önnek e tárgy felől nem bitemet, hanem ennél többet t. i. meggyőződésemet és illetőleg positiv tudásomat!

Azt hiszem, az érintett jeles cikksorozat írója nem haragszik meg érte, hogy szavába szóltam.

Isten önnel

Öszinte régi barátja
Sajó Aladár.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy hiteles helyről 22-én érkezett távirat szerint, gróf Forgács tégnapelőtt, e hó 21-én személyesen be-

*) Valamint azt nem hibáztatjuk, ha egy román eredetű (oláh, franczia, olasz stb.) magát magyarnak vallja, s nemzetünket családja létszámával szaporítja, ugy azt sem ellenezhetjük, ha magyar eredetű emberek más néptájak olvadnak át. A tanulság, a mit ebből ki-huzhatunk az, hogy oláh és magyar a fenálló gyűlölközés helyett inkább szeresse egymást, és kapcsolja össze külön tépet érdekelt; mert hisz egy föld kenyérét eszszük, egy heggyet borszunk, egy hazánk van, melynek szolgálása közös szolgálásunk, sőt im a fenebbi nevelés látható assimilálódás még azt is mutatja, hogy nem külön nemzeti, hanem éppen sokszor testvéri gyűlölközés foly közöttünk. És végre is nézzünk évezredek történelmére, s meggyőződünk, hogy a külön nemzeti-ség kérdése ephemer; a közös hazá fogalma az, mely apróbb nemzetiségek életét a jövőjét biztosítani képes.

Szerk.

adta lemondását, melyet ő Felsége el is fogadott. Utoda gróf Zichy Hermán, Gr. Eszterházy minster helyén marad.

— Az erdélyi vasut ügyét illetőleg a „Vaterland“ ugy értesül, hogy az apr. 15-dikén tartott minsteri tanács következtében a kormány felhagyott azon tervvel, hogy az aradszebeni vasutvonal építéséhez, mint inségen segélyező munkához, azonnal hozzáfogjon. A hitel-intézet se akarja kezébe venni e kétes jövőjű ügyet. A „Fremdenblatt“, mely pedig hivatalos sugallatokra szokott egy s más kérdéshez szólni, hasonlóképp azt írja, hogy am-bár a tiszai vasuti részvények hitelét fölemelhetné, nem meri az ügy átvételét kockáztatni.

— A magyarországi szűkölködők javára Bécsben rendezet kiállítás, eddigi tudósítások szerint, 7860 forintot jövedelmezett. Különadományok: 6 cs. k. Apostoli Felségeik 1000 frt, Karolina Augusta császárné 6 fge 500 frt, Zsófia főherceggasszony 400 frt, gr. Hunyadi Maria Aldobrandini hercegné Rómából 800 forintot, Wenckheim Zichy Mária grófnő 500 frt s Wodianer ur 500 forintot.

— Az Erdélyben, ns Csíkszékben, Gyergyószentmiklóson ujonnan szervezett 4 osztályu elemi fötanoda mellé, 6 Felségének határozánya által állandami költségben felállított 2 osztályu areál iskolához kívántató három tanítói állomásra, az „E. H. Értesítő“-ben pályázat hirdetik.

— István és József cs. kir. főhercegek a Szekes-Fehérvártól felállítandó Vörösmarty-szoborra 500 forintot ajándékoztak. Alkalmilag megemlítjük, hogy a halhatatlan kültönek ágyúerezből (bronzból) készitendő szobra, mely nyolcz láb magas, már öntödébe került s ez évi octoberig elkészül. Eddig begyűlt arra 8559 frt 49 kr. A szobor öntése kerül 6700 frtba.

— A bécsi „Wanderer“ írja: Nádasdy grófnak visszatérését — ugymond minden bevezetés nélkül — a külföldi lapok bécsi tudósításai általánosan azon mozzanatnak tüntetik fel, mely a rég óta háttérbe szorult magyar kérdést ismét előtérbe fogná tolni. Minden tiszteletünk mellett is, melylyel az erdélyi udvari kancellár ur szellemi tehetségei iránt viseltetünk, még sem hihetjük, hogy azok a magyar kérdés megoldására nélkülözhetlenek, és az említett bécsi tudósítások után is, ugy látszik, hogy nem annyira várták 6 exctiájnak közremunkálását új kiegyenlítésí javaslatok kigondolásában, mint inkább az ő szavazatát a ministertanácsban, mely, mint felteszik, az államminster ur pártjának szolgálja javára. Azonkívül még az a hír is szárnyal, hogy a három udvari kancellária egyesitetni fogja, vagy jobban mondva, az eddigi különválás fentartása mellett Nádasdy gróf személyében egy közös főnököt nyerne, feltéve, hogy a gróf urnak egészséggallapota egyáltalában megengedi neki a rendes hivatalos tevékenység további folytatását. El lehetünk készülve rá, hogy mindezen hírek a közelebbi napokban új erővel ismét fel fognak mertülni, miután Nádasdy gróf három nap előtt visszatért, és azóta nem csak ő Felsége és Rainer főherczeg minsterelnök által fogadtatott, hanem több társával is hosszas értekezéseket szőtt. Ha nézetünket akarnók — ugymond a „Wanderer“ — kifejezni ezen hírek felett, mindenesetre vonakodnánk azokat csak egy könnyűden alaptalannak mondani; sőt ellenkezőleg, mint bizonyost jelentik nekünk, hogy a legfelsőbb körökben a magyar viszonyok végleges rendezésének kívánata most élenkben nyilvánul, mint valaha, és hogy a berlini angol követ által Bismark ur előtt kifejezett azon nézet, hogy a concessiókkal, melyeket valaki adhat és adni akar, nem kell várakozni a válságos perecz bekövetkezéséig, minden oldalról tökéletesen helyesnek és észszerűnek ismertetik el. Hogy tehát a magyar ügy már a legközelebbi időben ismét szőnyegre kerülhet, igen valószínűnek tartjuk.

— Báró Bach római osztrák követ, bécsi lapok szerint, állomását elhagyandja, s a karlsbadi fürdőre megy.

— Több bécsi lap jelenti, hogy gróf Nádasdy javithatlan szembaja miatt lemondott az erdélyi udv. kancellári méltóságról. Állomása alkalmasint betöltetlen marad.

— Az odessai városi színházban az a mulatságos qui pro quo fordult elő, hogy Verdi „Álarcos bál“ czimű operája először hirdetésen, a közönség közül legelőbb azt hitték, hogy itt rendes álarczos bárlról van szó és a színház megnyitási idejére férfiak és nők álarczban jelennek meg.

— Szabadkán a vasuti indóház egészen a város alá tüzetvén ki, a szintén ott álló kalvária domb más helyre, a zombori kapuban ugynevezett sörházterre helyeztetett át. A régi kalvária anyagait a nép oly lelkesedéssel hordta el a kijelölt új helyre, hogy martius 31-dikéről, daczára az egész napon át tartott stúrt esőnek, alig maradt valami másnapra. Az új építkezésre pedig Véér Ferencz, a

már több ájtatos tényéről ismert szabadkai polgár, egy maga tízezer forintot ajánlott fel.

— A „Gen. Corr.”-nek Nándor-Fehérvárról írják, hogy Christich szerb miniszter az Ujvidéken megjelenő „Serbski Dnevnik”-et, Szerbia s annak kormányára ellen tanúsított ellenséges irányt az április 5-dikéről kelt kibocsátványával Szerbiából kitiltta.

— Lembergben Breyer kapitány a 30-dik sz. gyalogezredből mult hó 14-ken pisztoly-lövés által véget vetett életének. Az öngyilkossági indokait mely homály fedte, míg a nagy-szebeni német lapnak mult hó 26-diki számában a következőkkel jelentette meg nem jelent: „A. B.-nak H.-ban. Breyer kapitány a 30-dik sz. gyalogezredből, mint férfi teljesítette az 1854-dik évi márt. 21-ken elváltatott kötelezettséget.” — Breyer 1854-ben Erdélyben állomásozott; valószínű, hogy ez időben keresendő öngyilkossági indoka s az announce ellenfele értesítésére szolgált.

— A párisi új színházak legnagyobbjai egyike a „Theatre du Chatelet”-be esténként roppant közönséget vonzó „La jeunesse de roi Henri” című darab, melyet mult busvét hétfőn adtak először. Fő zenéje a nagy gondnal és sok költséggel kiállított vadász-jelenet, melyben — mint a színlapon is áll — „valóságos” kutyák, „valóságos” lovak, „valóságos” szarvasok szerepelnek, szóval a vadászaton a sportmenekén kívül minden valóságos. A falka (a színlap szerint „valóságos” angol falka) tökéletesen van idomítva s a „vadászresz” a curée látványa fátyalfényű s trombiták és vadászkiáltások harsogása mellett egészen hasonló a Fontainebleau-ban láthatóhoz. A kutyák okos és jó viselkedésűek, a közönségnek oly nagy kedvenceivé váltak, hogy angol tulajdonosukat már is sokan ostromolják, adná el nekik a falkát a szerződés lefolytatva. E tulajdonos most havonként 6000 forintot huz a falka működéséért.

— Egereket s patkányokat újabb felfedezés színi legkényebben ki lehet irtani kátránnyal, és pedig ekkép: először csapdába egy elevenen fogott egér vagy patkány kátrányba mártatik, a fejét kivéve, hogy meg ne fuljon, azután szabadon eresztetik, mialatt a kátránnyal az egész patkány vagy egér járást bekenni s ennek következtében hirtelen marad többé e kártévő állatoknak.

— Sokszor a legszebb gyümölcsfák kérge megfegyesedik, sőt megfegyesedik, minék következtében a fa nem csak termő képességet veszti el, de egészen kivész. Ily fák kérészt ki kell a bogaraktól tisztogatni, azután szarvasmarha-trágyát kell vízben felolvasztani s az egész fát kérészt azzal bekenni, a midőn pedig az megszáradott, terpenitolajjal kell a fát (egy ecsettel) bekenni, mi líveg keménységet nyer a levegő által, s így a fa megvan mentve, sőt szépen kinövi magát, és gyümölcsöző is bőven fog.

— A mult hó 28-dikán délután 5 órakor Oroszlánosnál az érkező vonat elé egy harmadfél éves fiúcska futott s a sinek közé jutott. A vonatvezető elborzadt, s mindent megvett a vonat föltartoztatására, de lehetetlen volt. A mozdony és kilencz kocsi a gyermekre átrobogott. Ki írja le az örömteljes meglepetést, midőn végre a vonat sikerült megállítása után a gyermek minden baj nélkül fölkel! A szerencsés véletlen úgy akarta, hogy a kis fiú a sinek között lefeküdt, s a vonat nem sűrűlhatta.

— Említettük volt, hogy Milanóban a magyar honi iaségek érdekében egy segélybizottság alakult. Azóta, mint olasz lapok írják, Turinban központi bizottság jött létre. Vegezz Xaver követ s hajdani miniszter elnöke alatt. Az alelnöki tisztet Poerio és Mordini vállalták el, a jegyzőséget pedig Mauro Machi, ismert író és képviselő, a felhívás, melyet e bizottság a nemzethez intézett, igen meleg és buzditó. Az eddigi eredmény jó sikerrel biztat. Így az „Alleanza” újabb gyűjtőmunkája az 500 frankot meghaladja. Ehez a többi között a polgármester Beretta Antonio 200 frankkal járult. Az „Alleanza”-án kívül a többi milánói, sőt némely vidéki lapok is megnyitották hasábjait az adakozóknak, és két társulattal is a „Cassa nazionale” és a „Cassa sociale” jelenték magokat, hogy irodáik az aláíró közönségnek nyitva állanak. Az utolsó tudósítás szerint pedig Pávia város tanácsa 500 frankot szavazott meg e célra. De mindezeknél nagyobb színt adomány az, melyet Garibaldi nyújt a szűkölködő magyar-testvéreknek. Az t. i. nem kevesebb mint 1630 frank és 90 centésimo, azaz minden pénze egy krajczárig mi rendelkezésére állt, midőn a duca tiszai nép nyomoráról értesült. A marsalai ezrek vezére ez üszletet Florenzbe küldtette, hol Pulszky Ferencnek asszonyának aláírasi ívet nyitott volt. S nevezett honleány közbejárása folytán folyó hó 2-kán nagyszerű hangverseny vala létesítendő szűkölködők javára. S a pápa e célra küzeleből 1000 frtot küldött Bécsbe, mit a nunciusz megpótolva tett át gróf Eszterházi miniszter kezébe.

— Egy porosz lap egy katonatiszt levelét közli, melyben egy új fegyverről van szó. Az érintett levelek ele vonatkozó része így hangzik: „Nem vagyok már a 60-dik ezrednél, hanem az első várórsági századhoz vagyok beosztva, hogy ott magamat egy új fegyverrel való bábanban kiképezzem, melyet még a jelen háborúban használni akarok. E célból minden ezredből két jó lövész van ide osztva, összesen 24. Legközelebb próbálásokat teszünk az új szerkezetű bástyapuskákkal. A fegyver az ágyúnak egy neme, melyet két ember forgat, és 3000 lépésről biztosan talál.”

— A pesti plébániatérén a mult ősszel felállított szentháromság-szobor, melynek csücskét már a december 13-diki nagy vihar le sodorta, ismét nagy kárt szenvedett, az építmény legdrágább része, a boldogasszony márvány szobra ugyanis lerobant, s a vas rácsokat egy részét, s a köveket megrongálta, miközben a drága faragványnak két karja le törött. Az illetők most próbá akarják idézni a szobor mesterét Halbigot.

— A legyeket legkönnyebben kiirthatni, ha nyíra hajával füstöljük ki a szobát vagy azon helyiséget, melyben tanyáznak.

— Az üveget tetszés szerint elmezteti. Az elmeztendő üveget azon irányzatban, melyben elakirjuk metszeni, jó szorosan körül kötik terpentinnel áztatott kender vagy lenfonallal, vagy madzaggal, azután meggyújtjuk a fonalat vagy madzagot, mely a terpentinnel könnyen elég az üvegen. Ez meglevén az elégett madzaghelyre néhány csepp vizet csepegtetünk, mely által azután tetszés szerint eltörhetjük a fonat mentében az üveget. T.

Felhívás. A költészet legszebb virágai val ekes nyelvünkben sok oly meglepő kifejezés van, melyet egy nyugati nyelv sem tudna jellemzően visszaadni, mely csak a virágos keleti nyelveknek fenkölt szellemében talál kifejezést. Egy ily jellemmondásunk, midőn azt mondja a magyar ifjú lelke választótjának hogy: s z e m e m v í l á g a, k é t s z e m e m f é n y e; s lehet-e ennél néhány szóba foglalt nagyszerűbb fogalom, lehet-e drágább, valami becsültebb, mint a látás, lehet-e az emberi szervezetnek nemesebb része, mint a szem, melyet méltán neveznek a lélek tükrének, a szem, mely üdvét és boldogságot sugároz a szerető lélekre, melyen át közlekedik a rejtezködő lélek a külvilággal, melynek egy pillanata égbe varázsol vagy megsemmisít. A világ ragyogó napjával, pompás növényzetével, megható nagyszerűségével, a természet isteni mindenhatóságával, egy sötét kietlen, egy áthatatlan félelem zür (chaos), egy borús ég lenne a szem nélkül; a büszke emberiség csúdnál műveivel, nagyszerű műveleteivel láthatatlan árny lények köd-homályába vesző poklába változna át, s szív ezen minden nagyságnak és átszellemültségnek fészke egy darab érzéketlen bussá, az ember a földnek ezen büszke ura egy lelketlen csutkóvá változna át, a lehatalmasabb tényező a szem hiánya miatt.

Mindenkinek tehát életszüksége a szem, mindenkinél remítő szerencsétlenség ennek elgyengülése, betegsége, mennyivel nagyobb ez egy művésznél, egy festésznél, kit az ég teremte geniussal áldott meg, kinél a szem elgyengülése, elveszése nemcsak az egyén, hanem a haza és emberiségre nézve is roppant veszteség.

Egy ily esetre vagyok bátor a hazafias közönség becses figyelmét felhívni.

Mezei József neve, azt hiszem eléggé ismeretes e hazában, elismerést, kitüntetést nyert táj- és oltárképei, magaslatolag beszélnek róla; teremte esztetileg jeles művekkel ékít fel nemzetünknek szegény múcsarnokát, jeles szerényen elrejtőzködő lantja a költészet virágait ültetve a nemzet szellemi kertjében; s ezen feltörő lélek, ezen művészi szellem által áthatott nagy jövőjű fiatal tájképésznünk a megvakuláshoz áll közel; átkísérlett minden gyógy-módok nem tudák eddig a szemét előt lebegő árnyat eloszlatni. Egyedüli reménye e hazának is kedves és drága szemek megmentésére csak Gräffenberg vizgyógy módjában van. Odavagyódik a beteg művész, a tört lelki konfliktus; de anyagi helyzete ezt létesíteni gátolta, és hogy az erre szükségelt költség előteremthető legyen, művész barátom készen levő 12 olajfestményének kisorsolása által akarja azt beszerezni.

A felsőbb engedélyvel kisorsolandó képek a következők:

1) Oltári részlet. 2) Éji tájkép. 3) Tiroli tájkép. 4) Urvasora vasútvány után. 5) Svájci tájkép. 6) Két csikós. 7) Erdő részlet. 8) Tiszparti tájkép. 9) Falusi tájkép. 10) Alkonyat eső után. 11) Szamosparti tájkép. 12) Kelet völgye.

Ezek 12 külön nyereményt képeznek. Egy sorsjegye ára 50 kr.

En, ki a sors üldözte művésznék benső barátja, s Királyhágon inneni részben megbízottja vagyok, bátor vagyok a közönség

becses figyelmét felhívni. Nem könyörömmány ez, hanem a kötelesség gyöngéd adója, nincs is talán szűkség e hazafias kötelességre hivatkoznom, hazai lapjaink mindenike egész áthatottsággal tette magáévá ez ügyet a csak most keletkezett „Magyar képző művész társulat” is segítőleg járult. En is, hol csak fel-szóalék, mindenütt áldozat készséget és lelkesedést találtam, s volt főuraink között olyan, ki önként buzditás nélkül egy maga 100 sorsjegyet vett meg.

De a nagy közönség nem levén értesülve, nem nyherhet tért áldozat készségének bezobizonyítására, azért bátor vagyok a figyelmet felhívni. Itt a fővárosban Stein és Demjén könyvkereskedésében is vannak letéve sorsjegyek elhelyezésre, s én is örömet szolgállok k-szén-utca Ugrown-háznál emeletben levő szálláson.

Ugy arról is gondoskodom, hogy a vidékieknek is alkalom nyíljon a hozzájárulásra, azért elhelyezés végett küldök jegyeket.

Tordán: Welles Sámuel. Enyeden: Árkosi Lajos. Hunyadmegyében: b. Győrfi Károly. M. Váshárhelyt: dr. Knöpfner. Sz. Udvarhelyt: Solymosi János. Csikban: Lázár Dénes. Gyergyóban: Győrfi Pető. K. Váshárhelyt: tiszt. Székely Iván. S. Sz. Györgyben: Vitélyos Béla. Erdővidéken: b. Rauber Nándor. F. Fehérmegyében: gr. Haller Ferenc. Sz. Keresztúron: Pap János. Parajdon: bányagy Hauchard József. Küküllő megyében: Szilvási Sándor. K. Szolnokban: Torma Károly urakhoz.

A kibúzás f. év július 30-án lesz Nagy-Bányán; az egész ügy oly kezekben van, hogy lelkiismeretes és pontos kezelésre számíthat a közönség.

Orbán Balázs.

Nemzeti színház. Péntek ápril 15-én Bajza Jenőnek az irodalmi téren már sokszor említett „Zach Felicianja” került színpadra. A pesti nemzeti színház bíráló választmánya elő nem adhatónak ítélte; itt megpróbálták, hanem nem sok jövőt ígértünk neki, nem is hiszszük, hogy még egyszer előadják. A szerepek jó kezekben voltak; Zachot Ronai, Klárát Ronainé, Cselényit Gyulai adta; e három személyen fordul meg jobbra az egész darab. Zach fia János kimaradhatott volna, mert a cselekvények gürdülése semmi befolyással nincs. A Zach jelleme is hibáson van felvéve, mert ő a királyságra nem vágyott. A darab vezetéket tekintve elég szabatos; jó rimek, tökéletes sorok; de az egész nem sok drámai becsesl bir.

Szombat ápril 16-án. A nemzeti színház javára: „Zampa vagy a márvány bölgy.” Opera 3 felv. Dalmoki Róza az első felvonás végén kös keringőt szépen énekl. Az előadás bizony a gyengébbek közé tartozik. Közönség sem volt oly nagy számmal, mint azt az előadás szent célja megkívánta volna.

Vasárnap ápril 17-én. „A lenec.” Gyulai ma is remekül játszotta az apát, Szabó Pepi, Follinuszt hozzá méltó leányai voltak. Közönség szép számmal.

Hétfő ápril 18-dikán. A mára hirdett „Sant-tropezi” nő helyett Follinusznő betegsége miatt a mindig kedves „Falusiak”-at vették elé; a nagybácsit Boér, Irmát Szabó Pepi játszták. Ujfalusi ma oly tulságba vitte át a lassu beszédet, hogy sokszor egy szavát sem lehetett érteni, hanem kevés találgatás után bizonyosan meg fogja lelmi a kellő közép hangot, mely hangon jobb szerepet örömet hallgatjuk stb. Közönség szép számmal.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, apr. 17. Garibaldi folyvást egyedül a nap hőse s a lapok által foglalkoznak egybe, mint az elfogadására rendezett különböző ünnepélyek leírásával. Mult estitörtökön az olasz dalszínházban való megjelenése lelkesített tüntetésekre adott alkalmat. Szombaton a kristálypalotában volt nagyszerű ünnepély. Több mint 30 ezer ember gyűlt össze. Az olasz menekültek bizottsága egy asztalszönyeget nyújtott át neki, a melyre Róma és Veleuce nevei vannak hímelve. A bizottsághoz intézett feleletében Garibaldi többek között azt mondotta, hogy a Palmerston lordtól kapott segélyezés nélkül Nápoly még most is a Bourbonok kezében volna, és hogy ő, Mundy angol tengernagy nélkül nem lett volna képes a messinai tengerszorosan átmenni. Végül hozzá tette, hogy ha Anglia valaha veszélyben lenne, Olaszország bizonyosan síkra fog szállani mellette.

Vasárnap Garibaldi Sutherland herceggel Bedfordba tett kirándulást. Garibaldi egészségi helyzete Londonba érkezte óta igen kielégítő; Fergusson tudor folyvást környezetében van. A seb 3 hónap óta tökéletesen be van heggedve, s a sérülés egyetlen nyoma egy kis bemélyedés a bokacsont belső oldalán, a hova a golyó behatott. Semmi oly jelet sem lehetett észrevenni, melyből valamely idegen test ott

létezését lehetne következtetni. Bot segélyével a tábornok most már megerősítés nélkül járhat. Sebészi orvoslásra többé semmi esetre sem lesz szüksége. A vendégek között, akik 13-án Garibaldival Sutherland hercegnél ebédelték, voltak: Palmerston, Russell, Granville, Argyill s Gladstone, tehát 5 kabineti tag, s ezenkívül a mult s jövő két miniszter: Derby s Malmesbury. A papság nem volt képviselve. Továbbá a diplomatiának egyetlen tagja sem volt meghiva, még az olasz követ sem, noha az tñstént viszonzá Garibaldi látogatását. A lakoma után rendezett fényes estélyen is a diplomatiái testület csupán a török s amerikai követek által volt képviselve. Külföldiek sem voltak meghiva, igen kevés kivételekkel, hogy így a tüntetéseket, tisztán angol jellemet megőrizték. Jelen voltak tarka egyvelegben számos toryk, továbbá whigek és radicalok, mint Cobden, Bright s Stansfeld, írók, festők, szobrászok, de egy zenész sem; ellenben több bankár. Garibaldi azonban 11 óra után csakhamar hálószobájába vonult vissza. 10 óra után ugyanis nem igen tud ébren lenni, s reggel 5 óra után aludni.

A „Times” Clarendon lord párisi küldetéséről így nyilatkozik: „Minden béke-barát reméli fogja, hogy Clarendon lordnak sikerülend a császárral arra birni, hogy Angolországalakjában a német hatalmak elé határozott tervet terjesszen Dánia ujrászervezése iránt, s azt azoknak elfogadás végett ajánlja. Azonban küldetésének talán szintoly kíváncs eredménye lenne egy fegyverszünet létesítése; már akár a hadfolytatók közti egyezkedés alakjában, akár azáltal, hogy a poroszok tüzeléstüket megszüntessék. Ha Clarendon lord a császárral arra indíthatja, hogy a porosz kormánynak e humanus eljárást ajánlja, az értekezlet a sikerre több kilátással fog összeülni, s a kérdéseket nagyobb megfontolással fogja tárgyalhatni, mintha a németek s dánok egy hasztalan ostrom közben öldösk egy-mást.”

Franciaország. Páris, apr. 17. A „France” Clarendon lord Párisba érkezésére vonatkozólag így nyilatkozik: „Egy esti lap Clarendon lord párisi útjáról szólván azt gyanítja, hogy az összefügésben áll a Dunafeljelemiségekben megpendített kérdésekkel. Valószínű, hogy Clarendon lord küldetése az angol miniszter s a császár kormánya közt általános tárgyalásokra adand alkalmat, a függőben levő nagy kérdések fölött; azonban mégis természetesebbnek látszik, azt a küszöbön álló értekezlettel, s a két údvárnak az illető tanácskozáson való egyetértésével hozni kapcsolatba.”

A „Constitutionnel” Garibaldinak angolországi fogadtatásáról következőleg ír: „A londoni sajtónak most csak egy tárgya van és ez Garibaldi napi dolgainak elősorolása. Örökönt feljegyzik a legnagyobb részletességgel elfogadásait, meghívásait, reggeli elfogadásait, látogatásait, válaszait a hozzá intézett beszédekre stb. stb. E pontos részletességgel és lelkesítéssel elősorolt tények közt vannak bizonyos nyomatok, melyek kellemetlen benyomást tehetnek azokra a hatalmasságokra, a melyekkel Garibaldi ellentétbe helyezte magát. A mi kormányunkat illeti, mi nem feledhetjük, minő tekintélyes tüntetést tanúsított Anglia a Stansfeld ügyben, továbbá Palmerston lord szavait, melyekkel élénk rokonszenvet tanúsít Franciaország és császára iránt, mely rokonszenvnek Clarendon lord küldetése eleven bizonyossága. Azonban egyeztesse össze, a ki tudja, mindazt, a mi e különféle nyilatkozványokban össze nem fér! Mi csak a mellett maradunk, hogy a Garibaldi-féle londoni tüntetéseknél nem kell nagyobb jelentőséget tulajdonítani, mint a mennyit érnek.”

Olaszország. Róma, apr. 12. A „Vaterland”-nak írják: A turini külügyminiszter Venosta algróf, kevéssel ezelőtt egy sürgönyt intézett Drouin de Lhuys urhoz, a melyben arról tudósítja, hogy a pápa halála közel van, s kéri, hogy engedje át Franciaország Rómát olaszországi csapatoknak, hogy így elejét lehessen venni a forradalom kiütésének, a mi, az olasz külügyminiszter bizonyos tudása szerint, a pápa halála után azonnal be fog következni. Drouin de Lhuys azt válaszolta, hogy a pápa közel levő halála miatti félelem egészen alaptalan. A szent atya teljes jó egészségnek örvend, s mindenesetre Franciaországnak elég hadereje van, hogy a forradalom kiütését Rómában meggátolja, s védje a bibornoki gyűlést, a mely IX. Piusnak utódát fogna választani. Végül figyelmezteti Drouin de Lhuys Venosta urat, ne higgyen a pápa egészségi állapotáról keringő hamis híreknek, minant e hírek másutt is, a hol Venosta ur nem szeretné, könnyen forradalmat idézhetnek elő. Sartiges ur mind a két sürgönyt közvetlenül közölte a szent székekkel.

Németország. Frankfurt, apr. 15. A londoni értekezletre küldött német szövetségi képviselő (Beust szászországi miniszter) utatása így hangzik:

1. A szövetségi alkotmány s a szövetségi fenálló határozatok alapján a német szövetség s Holstein, Lauenburg és Schleswig hercegségek jogainak elismertetésére s érdekében biztosítására, különösen pedig az utóbbiak lehető legnagyobb önállósága munkáljon.

2. Igyekezzék lehetőleg kikérni az értekezlet német tagjai közötti nézetmeghasonlást, fontosabb tanácskozási tárgyak felett előlege sen értekezvén a hasonló szemlében utasított osztrák és porosz felhatalmazottakkal.

E helyett: „különösen pedig az utóbbiak lehető legnagyobb önállósága” — a bajor képviselő következő szerkezetet indítványozott: „különösen pedig az Angustenburg örökös hercegnek, mint Holstein és Schleswig hercegségnek elismerését, s ebből kifolyólag a két hercegségnek Dániától tökéletes elválasztását szorgalmazza.”

Ezt az indítványt azonban 13 szótöbbség 3 ellen elvetette.

A német-dán csatáról. A düppeli sáncok tehát be vannak véve. Egy berlini, apr. 19-ől szóló távirat szerint 18 kán este ott győzelmi ünnepélyt tartottak. A királyi palota körül összegyűlt nagyszámú néptömegek éltették az uralkodó-párt s a hadsereget. A város ki volt világítva.

Hivatalos jelentés szerint a poroszok a düppeli sáncok elleni rohamnál 2 tábornokot, 60 tisztet s 600 közlegényt vesztek; sok zászlót és 83 ágyút zsákmányoltak.

A király ő felsége Frigyes Károly herceghez, Spitzbergbe — Gravensteinál — következő táviratot intézett:

„A seregek ura után derék seregemenk s a te vezérletednek köszönhetem a mai nap dicső győzelmét. Fejezd ki a csapatoknak legnagyobb elismerésem s királyi köszönetemet működtetőkért.

Orosz- és Lengyelország. Mig a városi hivatalos „Dziennik” azt írja, hogy e hó 2-án az oroszok egy felkelő csapatot, Lewandowski vezérlete alatt, Cisawnieknál a siedlei kormányzóságban szétverték, másfelől azt a tudósítást olvassuk, hogy az említett csapat e hó 5-én Knapkinál a Wieprz folyó mellett Podlachiában csatázott. Ebből is látszik, miképen kell érteni az orosz hivatalos lapok amolyan nagy saujait, hogy ez s ez felkelő csapat széjjel van verve.

A „Pos. Ztg.” szerint folyó hó 10-én is-

mét egy 500 fős csapat ment át Posenből orosz-lengyel földre s csatlakozott egy nagyobb felkelő sereghez. Ez újabb csatlakozás hírére az orosz katonaság minden közel fekvő helyekről összefutott, s hírszerint Ciazny mellett, két mérföldnyire a porosz határszéltől már 10- vagy 11-én csatájuk lett volna.

Az „Allg. Ztg.”-nak írják, hogy Oroszország keleti tengeri tartományában is újra mozognak a lengyelek. Lithvániában, Kurlandban forradalmi szervezkedésről, fegyver- és pénzügyi tevékenységről beszélnek s azt hiszik, hogy mind ez nem történet, ha a lengyelek Franciaországtól nem várnának segílyt és támogatást. Pétervárról egy tábornoksegédet küldtek az említett tartományokba, hírszerint, hogy az ottani haderő felett szemlélt tartson, valósággal pedig, hogy alkalmas hadtani pontokat nézzen ki odaszállítandó nagyobb számú csapatoknak.

Oláh-Moldvafejedelemség. A „Gen. Corr.” a legjobb forrásból közli, hogy mihelyt az oláh hadsereg Fokszánynál gyakorlati táborba száll, Beszarabiában azonnal 124,400 emberből álló figyelő hadtest leendő összpontosítva, miután az orosz kormány nagy bizalmatlansággal nézi a lengyel felkeléssel való titkos és nyilvános rokonszenvezést s tart tőle, hogy az oláh kormány egyszer csak egész erejével a felkelők részére áll.

A „Wanderer”-nek egy Bukurestből folyó hó 17-ől szóló távirat közlése szerint Kuza fejedelem, a bécsi, párisi, turini s londoni udvaroknak külön meghatalmazott által át-nyújtandó emlékiratban panaszt emel Oroszország magatartása, fenyegetései, s a határon való csapatösszpontosítása iránt, s igazolja a lengyel menekülteknek nyújtott oltalmat.

Amerika. Uj-York, apr. 6. A kongressus egyhangulag kijelenti, hogy ő nem ismerheti el, hogy amerikai köztársaság romjain, egy európai hatalom közremunkálásával monarchiát lehessen alapítani — Aggasztó előjelek Miksa császár ő felsége uralkodásának kezdetén, ha az unio saját belviszályaival eléggé el nem volna foglalva.

Ujabb. Berlin, apr. 20. Minthogy a brit kabinet a német nagyhatalmak beleegyezése nélkül és tekintetbe nem véve Beustnak Londonba későn érkezését, a conferentia megnyi-

tását apr. 20-ra kitűzte, a londoni porosz követnek az az utasítása van adva, hogy az Angolszág által tartandó megnyitáson ne vegyen részt.

A „Kreuz-Ztg.” külön-lapja írja: A hídfő megrohanása után meg lön parancsolva, hogy a porosz csapatok és az ostromló telepeknek legnagyobb része Jütlandba menjen, ezt egészen szállja meg és Fridericiát ostromzár alá vegye.

— Hamburg, apr. 20. A „Börsenhalle” következő táviratokat közli: Sonderburgi hídfő, apr. 19. délelben: Ma d. e. 10 óráig 6 óráig fegyverszünet van; Sondenburgot addig át kell adni, különben a bombázás tovább foly.

— Páris, april 20. A „Constitutionnel” szerint Franciaország nem kívánta az általános szavazat-jog alkalmazását a hercegségekben. Ha az 1852-ki szerződés a jelenkori állapotoknak többé meg nem felel, Franciaország csupán a népesség kikérdezését akarja a hercegségben létező szokásnál fogva.

A mai „Moniteur” tagadja, hogy Clarendon lord a császárnak ígéretet tett volna, hogy Garibaldi Londonban tartózkodását megrövidíti. A francia kormány Garibaldi-tiltásról semmi észrevételeket sem tön Clarendonnak.

— London, aprilis 19. A felsőházban, Malmesbury lord interpellációjára Russel azt feleli: Berlinből nem jött még felelet S ndenburg bombázására tárgyában; valószínűleg azért, mivel semleges hatalom nincs jogosítva ily kérdések tételére.

Clarendon és Palmerston lordok mind a két házbán valótlannak nyilvánítják a birt, mint-ha a kormány, Napoleon császár kívánatára, Garibaldi rögtön elutazását eszközözné. Sőt inkább Napoleon császár bámulatát fejezte ki a brit nép tüntetése felett.

Az alsóházban Osborne beadja dántügyi indítványát, a melyben a kormány politikája keményen vádolva van. Palmerston és Layard a kormány politikája mellett s az indítvány ellen szözlottak, a mely többit hosszas vita után az indítványozó visszavett.

Garibaldi, az ut s a sok ünnepegy fáradalmi által megviselve, orvosi tanácsra, hihetően visszautazik Caprerába.

Bécsibörze Aprilis 22-kén: Nemzeti kölcsön 81.10, 5% Metalliques 73.35, Bank-részvény 778.—, Hitel-részvény 193.40, Váltó Londonra 114.25, Ezüst 113.25, Arany 5.45.

1860-diki Állam kölcsön 96.5.

Aprilis 19-kén: Urbéri kárpótási kötvény Magyarországi 74.50, Erdélyi 71.—.

Erdélyi			Alsó ausztriai mérő: vagy is két nagy véka.					Marhab. fontja.
			Tiszta búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Törökbúza.	
piaczi árak:			k r a j c z á r o k b a n.					
Abrudbánya	mart.	14.	440—400	—	—	180—170	320—300	
Beszterce	április	20.	310—350	200	—	120	160	12
Brassó	apr.	18.	284—284	146—134	146—128	108—104	148	13
Dézs	ápril.	12.	310—330	200—180	—	130—120	180—180	11
K.-Fehérvár	"	9.	400	256	—	198	210	14
Kolozsvár	ápril.	21.	345	220	—	140	216	14
M.-Vasárhely	"	14.	356—320	240—216	—	136	144	12
N.-Enyed	"	7.	336—310	252—220	—	160—120	226	13
Szamosujvár	"	18.	320—300	220—210	—	130—120	200—280	13
Szászváros	mart.	27.	390—390	290—290	—	196	295—295	13
Sz.-Régen	ápril.	7.	320—300	220—180	160—150	120—112	192—180	12
N.-Szeben	"	15.	347—393	200—187	187	160—147	193—180	15
Sz.-Udvarhely	ápril.	12.	346—336	160—154	—	120—115	154	11
Torda	apr.	16.	344—346	214—186	186—180	160—155	202—295	11

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

NEM HIVATALOS.

(109)

23

(1—2)

Cs. kir. szabadalmazott ausztriai

Föld-Hitelintézet.

Társasági tőke: 24 millió forint ezüstben.

Tevékenységet folyó 1864-ik év április 15-ik napján kezdette meg.

Az intézet ügyei:

Kölcsönadások fekvő jószágokra biztosítva, hosszabb és rövidebb határidőre, visszafizetésekkel, mind részletekben, mind annuitásokban.

Beváltása a már fenálló biztosított követeléseknek.

Kölcsönadások országos, kerületi és helységi községeknek biztosítékra, vagy adó-rovatallal ígéretere is.

Zálog-leveleknek, s kötelezvényeknek kiadása az 1 és 3 által említett ügyek alapján és a kölcsön adott összegek teljes értékéig.

Pénz elfogadás folyó számlákra és csere-utalványok kiadása.

Az átnézeti táblák és alapszabályok mindenkinek szolgálatjára készen állanak.

Az intézet irodái vannak „Schottenring 2-dik szám.” Foglalkozási órák: délelőtt 9-től délután 4-ig.

Előlegadások ausztriai állampapírokra és levonása a bankképes váltóknak. Levonása a saját zálogleveleknek és kötelezvényeknek s előlegadások azokra. Kiadása a kamatos pénztári bizonyítványoknak.

Az utóbb megjegyzett két ügy-ágnak életbe lépte még külön fog közhírre tétetni. Az intézet engedélyez előlegesen biteleket csak valóságos ezüst értékben és az általa kiadandó záloglevelek és kötelezvények csak is azon értékben állítanak ki.

Az intézet hatásköre kiterjed az ausztriai császárság egész területére.

(110)

(1—3)

Báznai fürdő Medgye mellett.

Ezennel van szerencsém a t. cz. közönséggel tudatni, mely szerint a felső-bajomi ásványos fürdő folyó évi május 22-kén fog megnyitni.

Bá z n a, ápril havában 1864

EHRlich M. fürdő bérő.

ELADÓ.

(106)

(2—2)

Kolozsvárt, a külmonostor utca 180 száma alatt egy druckédeses új divatu, csak nem új, nagyon könnyű, csinos kocsi. Az ára 350 frt. o. é.

Ugyanott eladó egy 7 éves, arany-pej, 15 markon felüli, tiszta erdélyi vér, hibátlan, csinos, erős, izmos mén, nyereg alatt s hamba is jól betanítva. Az ára 200 frt. oszt. ért.

Folyó év május 25 és 26-án leend a frankfurti pénz-sorsolás első nyeremény-huzása.

Nyeremények: 200,000, 100,000, 50,000, 30,000, 25,000 forint, 2-szer: 20,000, 15,000, 12,000 és 10,000 forint sat. sat.

Egy egész eredeti sors-jegy ára 8 frt., egy fél 4 frt., egy negyed 2 frt. Minden megrendelés, a legesekélyebbig, pontosan fog teljesíteni; sors-huzási tervek és sorjegyzekek ingyen.

(100)

23

(2—10)

Ifj. Lindheimer Jakab, Majnai-Frankfurtban.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

(107)

(2—3)

Legújabb nagy pénz-sorsolás.

2 millió 650,000 mark,

a melyből csak az állam-kormány jóttálása és jóváhagyá-ából nyeresemények huzatnak.

A 17,900 nyeresemény közt következő főnyeresemények vannak: 250,000, 150,000, 100,000, 50,000 mark, 2-er: 25,000, 20,000, 15,000, 12,500 és 10,000 mark, 1-er: 7500, 5-ör: 5000, 7-er: 3750, 85-ször: 2500, 5-ör: 1250, 105-ször: 1000, 5-ször: 750, 130-ör: 500, 245-ör: 250, 11,000-er: 117 mark sat. sat.

Egy eredeti állam-sorsjegy ára 8 frt.

Két negyed állam-sorsjegy ára 4 frt.

Egy fél

4

Négy nyolczad

4

A sors-huzás jövő hó 9-én történik.

A legnagyobb nyeresemények folytonos fizetése által eléggé ismert és kedvelt kereskedelmi jellegű „Isten áldása COHN-nal” változatlanul marad.

A külföldi megrendeléseket pénzküldeményekkel mindennemű papírpénz vagy freimarkokban a legtovább fekvő vidékekre is pontosan teljesítem, és az összes sors-huzási jegyzékeket, s a nyeresményt, a huzás után azonnal megküldöm.

COHN L. S., hamburgi bankár.

(108)

(2—3)

Hirdetmény.

A sztojcai fürdő, minden hozzátartozó épületeivel, étel- és italáruházai és vizkezesedési jogaival együtt, egy vagy több évre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal Kolozsvárt, belsőszenutca 159 sz. alatti házbán földszint.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésben Kolozsvárt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban

kapható:

EGYHÁZI SZENT BESZÉDEK,

melyeket különbféle alkalomra irt és mondott Péterfi Sándor hévizi pap.

Új folyam. Első füzet. Ára 1 frt o. é.

Magyarország a török hódítás korából.

Irta Salamon Ferencz. Ára 2 frt 80 kr.

Bod Péter élete és munkái.

Irta gróf Mikó Imre. Egy arczképpel. Ára 80 kr.

Hollósy Jusztinián, Népszerű Lázár Kálmán. A lég urai. Képek osillagászat, a magyar tudományos akademia által, a magyar hölgyek díjával koszoruzott pályamű. (111. f. a) Fuksz Emil. Vezérkönyv, a gazdasági fenntartás, szaporítás és rendezés, valamint a kiültetett fák évenkénti kezeléséről. Ára 30 kr.

Fuksz Emil. Vezérkönyv, a gazdasági fenntartás, szaporítás és rendezés, valamint a kiültetett fák évenkénti kezeléséről. Ára 30 kr.